ДО
НАУЧНОТО ЖУРИ ЗА ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД НА
ГЕОРГИ СТОЙКОВ КУЗМАНОВ,
УТВЪРДЕНО СЪС ЗАПОВЕД № УМО 280 / 2026 г.
НА РЕКТОРА НА БУРГАСКИЯ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ

РЕЦЕНЗИЯ

от чл. кор. проф. Борис Владимиров Велчев, д.ю.н.
за дисертационен труд „Основание за освобождаване от наказателна отговорност“
научна област: „Социални, стопански и правни науки”
професионално направление: 3.6. Право
докторска програма : наказателно право

1. Данни за дисертанта и процедурата по защита

Дисертантът Георги Кузманов е завършил право в Бургаския свободен университет. Започвал е работа като следовател и впоследствие е преминал на работа в прокуратурата, където накрая е работил като прокурор в Апелативна прокуратура – Бургас. Бил е командирован национален експерт в Евроджаст. От 2017 година е член на Висшия съдебен съвет.

Процедурата по защита е протекла по правилата. Законосъобразно е проведена „вътрешната защита“ в катедрата. Издадена е заповед на ректора на БСУ за назначаване на научно жури, което на свой ред ми е възложило да напиша рецензия.

На основание чл. 21, ал. 1 от Правилника за развитие на академичния състав на БСУ изрично съм длъжен да подчертая, че

представеният дисертационен труд е самостоятелна научна разработка на дисертанта. Няма данни за плагиатство.

3. Данни за дисертацията и автореферата

Дисертационният труд е с обем от 179 страници и включва увод и четири глави, като в края на последната се съдържа заключение, съдържащо основните изводи на автора и научните му приноси.

Избраната структура е логична и е позволила на автора да развие и убедително да защити своите научни тези. Нито историческите препратки, нито сравнително-правния анализ са самоцелни – те реално обслужват изводите на дисертанта.

Съвсем основателно първата глава е посветена на понятието за наказателна отговорност. Авторът изчерпателно и аналитично е проследил основните схващания в българската наказателноправна теория по този въпрос и е очертал параметрите на понятието за наказателна отговорност, което ще използва в дисертационния труд. В полемичен план е обсъдено и самото наименование на института, като заключението на автора за необходимостта от преоценка на това наименование е убедително защитена. Разгледани са основанията и предпоставките за освобождаването от наказателна отговорност. Направен е и кратък исторически и сравнително-правен анализ.

Във втората глава се разглежда историческото развитие на института за освобождаване от наказателна отговорност – от първия български НЗ до наши дни.

В третата глава дисертантът прави изчерпателен анализ на всички проблеми – и материалноправни и процесуални, на института по чл. 78а НК, а в четвъртата разглежда освобождаването на непълнолетните и прокарва съотношението между разпоредбите на чл. 78а НК и чл. 61 НК.

В заключението са систематизирани основните изводи на дисертанта.

В работата по дисертационния труд колегата Кузманов е използвал практически цялата относима научна литература на български език и редица произведения на чуждестранни автори - общо над 70 на брой. Литературата е цитирана коректно и с уважение към съответните автори.

Анализирана е и съдебната практика по въпроса за освобождаването от наказателна отговорност.

Езикът на дисертацията е четивен, лесен за възприемане и същевременно подчертано академичен. Тя ще породи интерес както в научните среди, така и сред практикуващите юристи.

Авторефератът точно отразява съдържанието на дисертационния труд и направените научни приноси.

4. Научни приноси и критични бележки

Изцяло приемам изложеното от дисертанта в справката за приносите – посочените там идеи са новаторски и наистина притежават приносен характер. Ще си позволя за акцентирам върху някои от тях.

Работата на колегата Кузманов като прокурор, преминал през всички нива на системата му е позволила да изгради особен професионален поглед върху въпроса за освобождаването от наказателна отговорност. Той умело свързва материалноправните и процесуалните въпроси и предлага решения на проблемите, които имат комплексен характер. Това е особеното, което отличава настоящата дисертация от други подобни разработки по темата.

Обстоятелството, че дисертантът е съумял отчетливо да отграничи института на освобождаването от наказателна отговорност от други правни институти с подобен правен ефект, има приносен характер.

Неговият сравнителноправен анализ му е дал възможност да направи уместни предложения за промени в законодателството, като ги аргументира с достижения на чужди наказателни законодателства.

Особено искам да откроя подценявания досега в теорията въпрос за принудителните медицински мерки в процедурата по чл. 78а НК.

Самият анализ на разпоредбата на чл. 78а НК и сравненията с правния ефект от прилагането на разпоредбите на чл. 218б НК и чл. 424 НК има безспорен приносен характер.

Аргументите на дисертанта за необходимостта от промяна на наименованието на института, които се основават на разбирането, че наложената санкция всъщност няма административноправен характер, са приносни.

Добре е аргументирана позицията на автора за необходимостта от разширяването на приложното поле на съдийската дискреция при прилагането на института по чл. 78а НК.

Отлично е аргументирано, при това от личния професионален опит на г-н Кузманов, че санкцията по чл. 78а НК често пъти се явява своеобразна „индулгенция“ и заслужава внимание идеята му за приложимост на пробационните мерки в случаите, когато глобата не може да изпълни целите на наказанието.

Същото важи за предложението, засягащо непълнолетните в горната възрастова граница, които не учат, а работят.

В резултат от цялостния си анализ, дисертантът предлага цялостен модел на разпоредбата на чл. 78а НК, който има приносен характер.

Направени са и приносни предложения *de lege ferenda* в НПК, които се отнасят до Глава двадесет и осма. Те са отлично аргументирани и могат да бъдат окачествени като новаторски.

Накрая, бих искал да подчертая приносната идея на дисертанта в Общата част да бъде създадена поощрителна норма, която да насърчи постпрестъпното положително поведение на дееца.

Нямам критични забележки, които да омаловажават научната стойност на дисертационния труд. Бих препоръчал единствено преди издаването на труда правописната грешка в заглавието да бъде коригирана, като се запише „основания“ в множествено число.

Направените от автора изводи и препоръки за изменение на законодателството съдържат достатъчни научни приноси за една дисертация.

5. Публикации по темата и участие в проекти

Представени са четири публикации на дисертанта. Три от тях са по темата на дисертацията, а четвъртата е посветена на разследването на престъпления против околната среда. Всички статии са публикувани в издания от националния референтен списък. Всички те са посветени на важни въпроси на теорията и практиката и съдържат оригинални авторски позиции.

Дисертантът е участвал в шест проекта, които формално са извън темата на дисертационния труд, но разкриват широките му правни интереси.

6. Заключение

Дисертационният труд „Основание за освобождаване от наказателна отговорност“ съдържа теоретични обобщения и решения на научни и приложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения на

наказателноправната теория и представляват значителен и оригинален принос в науката. Той отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Дисертационният труд показва, че дисертантът Георги Кузманов притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения в областта на наказателното право, като демонстрира качества и умения за самостоятелни научни изследвания. Поради гореизложеното, давам своята положителна оценка за представения дисертационен труд и предлагам на почитаемото научно жури да присъди научната степен „доктор по право" на Георги Кузманов.

……. 2026 г. проф. Борис Велчев, д.ю.н.